Nr. 76. Poniedziałek 3. Kwietnia 1854. Rok Gazecie 44.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.
Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Wiédeń, 27. marca. Dnia 22. marca 1854, wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiédniu i będzie rozesłany XXIII. zeszyt dziennika rządowego ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 65. Obwieszczenie ministerstwa finansów z 21. marca 1854, obowiązujące dla wszystkich koronnych krajów, objętych w powszechnym celnym okręgu, tyczące się zaprowadzenia głównego celnego urzędu drugiej klasy w Zittau w Saksonii i zniesienia komercyalnych urzędów celnych Grottau i Petersdorf.

Nr. 66. Obwieszczenie ministeryów finansów i handlu z dnia 23go marca 1854, obowiązujące dla wszystkich krajów koronnych, objętych w powszechnym celnym okręgu względem postanowienia opłaty Tara od owoców południowych i halwy.

Nr. 67. Dekret ministerstwa finansów z 24. marca 1854, którym się publikuje uchwalone przez najwyższą instancyę przyłączenia dyrekcyi podatkowej w Zagrabiu do tamtejszej dyrekcyi finansów krajowych.

Nr. 68. Dekret ministerstwa sprawiedliwości z 27. marca 1854, którym się prostują dwie liczby paragrafów, przytoczonych w §. 90. patentu z 20. listopada 1852, nr. 251 dziennika ustaw państwa.

Również dzisiaj dnia 28. marca 1854 wyjdzie tamże i będzie rozesłane *alfabetyczne* (III.) repertoryum roku 1850 dziennika ustaw państwa do *włosko*-niemieckiego podwójnego wydania.

W piątek dnia 24. marca 1854 wydano i rozesłano XXXVII. zeszyt zaległych jeszcze zeszytów *romańsko*-niemieckiego dziennika ustaw państwa.

Sprawy krajowe.

(Żałoba u dworu po ś. p. Jego król. Mości księciu Parmy.)

Wiédeń, 30. marca. Z najwyższego rozkazu przywdzieje Dwór żałobę po ś. p. Jego królewicz. Mości Ferdynandzie Karolu III., księciu Parmy i Piacenzy, Infancie Hiszpanii i będzie ją nosić od dnia 30. marca r. b. przez dziesięć dni bez przerwy, aż włącznie do 8. kwietnia.

(Mianowanie.)

— Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższem postanowieniem z dnia 21. marca r. b., opróżnioną przy Ternowskiej kapitule katedralnej posadę scholastyka katedralnego i urząd nadzorcy szkół dyecezalnych nadać najłaskawiej kanonikowi i dyrektorowi seminaryum w Tarnowie, ks. Janowi *Giełdanowskiemu*. *(W. Z.)*

(Buletyny zdrowia J. k. Mości Arcyksięcia Wilhelma.)

Wiédeń, 30. marca. Buletyny doktorów nadwornych o stanie zdrowia J. k. Mości Arcyksięcia Wilhelma dają otuchę pomyślniejszą. Transpiracya jednostajna po całem ciele przez cały dzień wczorajszy sprawiła ulgę, noc dzisiejsza była spokojna, gorączka i ciężkość głowy zmniejszyła się, i cierpienia dostojnego Pacyenta złagodniały.

(Drobne pieniądze papierowe wymienia centralna kasa w Wiédniu.)

Wiédeń, 28. marca. Gazeta Wiédeńska z dnia dzisiejszego zawiéra następujące ogłoszenie:

Ponieważ uprzywilejowany austr. bank narodowy podjął się według umowy wymiany wszystkich z kursem przymusowym w obiegu będących kategoryi papierów państwa, przeto ograniczy się c. k. kasa wymiany w Wiédniu (nr. 886 Singerstrasse) tylko na wymianę drobnych pieniędzy papierowych i wszystkich tych kategoryi papierowych pieniędzy państwa, które już ściągnięto z obiegu i tylko za szczególnem pozwoleniem c. k. ministeryum finansów wymieniane być mogą.

(Wiadomości potoczne z Wiédnia.)

Cesarz Jego Mość pozwolił przy teraźniejszej organizacyi tym urzędnikom, którzy bez swego przewinienia będą umieszczeni na nierównej z teraźniejszą ich służbą albo na niższej posadzie, ażeby zatrzymali swój dotychczasowy charakter służbowy z tem ograniczeniem jednak, ażeby nierozciągać tytułu na owe tytularya, które na mocy nowego organizmu już nie istnieją. Ci urzędnicy, którzy przy nowo-organizowanych władzach sądowych i ekonomiczno-politycznych będą umieszczeni na posadzie z niższą niżeli dotychczas klasą dyet, są wprawdzie uprawnieni do noszenia uniformu stosownego do swojej dotychczasowej klasy dyet, ale nie do pobierania wyższych dyet.

Ameryka.

(Wiadomości z Australii.)

Okrętem *„Sidney"* nadeszły wiadomości z Australii. Interesa w ogóle stały na tym samym stopniu jak dawniej, a dopytywanie się o rękodzieła było dość żwawe. — W Port Curtis powstaje nowe miasto „Gladstone". — W Wiktorya był rząd zmuszony zmniejszyć przyzwoloną taxę dla kopiących złoto; wynosi ona teraz 1 funt szt. miesięcznie, a 8 funt. sztr. na cały rok. W tym ostatnim przypadku otrzyma górnik jeszcze kawał gruntu na pole albo ogród dla siebie. Bil względem wywozu złota (podatek od wywozu złota) musiał rząd cofnąć. — W Bendigo-Diggins spadła cena wszystkich towarów, a to dla pięknej pogody, która ułatwiła dowóz na ulicach. Pierwsze australskie węglane kłody kolonii Wiktorya obwożono w uroczystym orszaku po ulicach miasta Melbourne. — Z Adelaide sięgają ostatnie wiadomości po dzień 24. listopada. Zezwolono 150.000 funtów sztr. na wybudowanie żelaznej kolei. Zaproponowano zaprowadzenie cła *ad valorem*, a na pokrycie powstającego niedoboru w dochodach podwyższenie cła o 2 szyl. na galonie od wszelkich likworów. *(W. Z.)*

Anglia.

(Nowiny Dworu. — Uczta w hotelu ambasady francuskiej.)

Londyn, 23. marca. Dwór opuści stolicę dnia 15. b. m., a święta Wielkanocne przepędzi w Windsor.

— Wczoraj były pokoje u Jej Mości królowej w pałacu St. James. Między osobami przedstawionemi Jej król. Mości znajdował się także baron de Gaez, sprawujący interesa króla Szwecyi i Norwegii.

— W hotelu ambasabdy francuskiej odbyła się przedwczoraj bardzo świetna uczta dla księcia Cambridge i naczelnych dowódzców angielskich wojsk expedycyjnych. Byli na niej obecni wszyscy ambasadorowie i większa część ministrów. — Lordowie Aberdeen i Palmerston nie przybyli dla zajęcia w biurach. *(W. Z.)*

(„Times" o przemowie pruskiego prezydenta ministrów. — Zwolnienie zakazu wywozu broni, amunicyi itd.)

Londyn, 23. marca. Obawa względem możliwego podwyższenia stopy diskontowej banku nie spełniła się bynajmniej.

„Times" roztrząsając ostatnią przemowę prezydenta ministrów p. barona Manteuffel na posiedzeniu Izby, pisze między innemi: Sądzimy, że traktat między Anglią, Francyą i w. Portą już zawarty; lecz jak już wprzód donosiliśmy, tyczy się głównie spraw wojskowych, i niezawiera żadnych stypulacyi dla praw i swobód Chrześcian, o jakich mylnie mniemano, że się w tym traktacie znajdują.

Jak wiadomo, zakazał był rząd angielski uchwałą tajnej rady z 18. lutego r. b. wywóz broni, amunicyi, maszyn parowych i tym podobnych materyałów z królestw połączonych. Teraz zaś donoszą z Londynu, że według rozporządzenia ministeryum skarbu zakaz ten znacznie zwolniono. Zwierzchności podwładne otrzymały upoważnienie wydawać ze względem na uciśnione tym zakazem stosunki handlowe szczególne koncesye. Przywiązano jednak do tego pewne warunki, jak n. p. złożenie znacznej kaucyi ze strony wywożącego, wykazanie się względem odstawionego transportu do miejsca deklarowanego, i przedłożenie w tej mierze poświadczenia konzularnego. *(A. B. W. Z.)*

(Mianowanie sekretarza dla spraw wojny i kolonii. — Bil uniwersytetu.)

Londyn, 20. marca. Podpułkownik Mundy, funkcyonujący dotychczas jenerał kwatermistrz w Kilkenny (w Irlandyi), jest mianowany sekretarzem dla spraw wojny i kolonii. Rząd odrzuciwszy plan utworzenia zupełnego ministerstwa wojny, stara się pomnożyć przynajmniej liczbę istniejącego sekretaryatu wojny.

Dzienniki rozwodzą się szeroko nad bilem uniwersytetu. W mowie, którą lord John Russell usprawiedliwiał przedłożenie bilu o uniwersytecie, chodziło głównie o wykazanie prawa mieszania się rządu w sprawy uniwersytetu; i w tym względzie przytoczył minister z jednej strony zeznanie dr. Pusey, że uniwersytet nieodpowiada teraz zamiarom, dla których jest założony, a z drugiej strony zdanie *Heads of Houses*, (przełożonych izb), że niechcą na siebie brać odpowiedzialności podkopywania statutów uniwersytetu. Wiadomo, że rząd prosił już nieraz usilnie radę tygodniową, ażeby sama zajęła się reformą uniwersytetu, i aż wtedy postanowił przedłożyć parlamentowi bil w wspomnionym zamiarze, gdy się wszystkie te wezwania o stanowczy opór rady tygodniowej rozbiły. Dyskusya w izbie niższej toczyła się głównie względem prawa mieszania się rządu. Pomimo tej opozycyi odczytano bil po raz pierwszy.

(Telegr. doniesienia a flotach angielskich bałtyckiej i śródziemnej.)

Dziennik „H. N.“ podaje następującą wiadomość telegraficzną: **Londyn**, 25. marca, 11. godz. przedpołudniem. W tej chwili przybył tu kuryer z Petersburga z odmowną odpowiedzią na ultimatum. Lord J. Russell oświadczył: Anglia i Francya niezawarły żadnego traktatu względem ostatecznego celu wojny. Zapas gotówki w banku zmniejszył się o pół miliona przeszło.

Nyborg, dokąd podług ostatniej depeszy telegraficznej zawijała na dniu 25. o 8. godzinie zrana flota angielska w liczbie 18 żagli, leży na wyspie Fühnen u wielkiego Bełtu; zatoka i port tamtejszy są bardzo dogodną stacyą dla okrętów wojennych. Zatem przeprawi się flota nie przez Sundę lecz przez wielki Bełt i jeźli zamyśla udać się do Kiel, obrała tym sposobem najkrótszą drogę.

To doniesienie potwierdza następująca depesza telegraficzna w dzienniku „Hamb. Nachr.“

Kiel, 25. marca. Przybyłe tu okręta widziały wczoraj wieczór i dziś zrana 6 wielkich angielskich okrętów wojennych przed zatoką.

Z Malty piszą pod dniem 15. b. m., że 3 angielskie okręta wojenne opuściły zatokę dla krążenia na archipelagu greckim, gdzie sygnalizowano podejrzane okręta. Mówiono, że okręta te wiozą broń dla insurgentów greckich. *(A. B. W. Z.)*

(Depesza telegraficzna.)

Londyn, 29. marca. „London Gazette“ zawiera wypowiedzenie wojny Rosyi i postanowienia o postępowaniu względem okrętów neutralnych zawierających własność nieprzyjacielską. *(A. a. Z.)*

Francya.

(Monitor o wziętej w posiadłość kolonii Nowej Kaledonii. — Pożyczka turecka.)

Paryż, 25. marca. Monitor wyraża się dziś w taki sposób o wziętej niedawno w posiadłość kolonii Nowej Kaledonii, z którego wnosić można, że na razie niema rząd żadnych zamiarów w tym względzie. Mimo to wystawia ją jako ważną pozycyę dla marynarki i handlu i jako miejsce nader przydatne dla założenia wielkiej kolonii karnej, gdyż ani Marquizy ani wyspu Taiti, nad którą zresztą Francya niema żadnego prawa zwierzchnictwa, nie łączą w sobie w tym samym stopniu potrzebnych warunków klimatu i położenia jeograficznego. Tymczasem będzie ustanowiona tylko władza centralna dla Nowej Kaledonii, wysp Markizów i Taity, a raczej subdywizya floty stacyonującej na morzu południowem i zachodniem wybrzeżu Ameryki, której naczelny dowódzca będzie zarazem jako gubernator Oceanii kierować administracyą tych 3 kolonii, z których zresztą każda zostaje pod zarządem osobnego, rezydującego w miejscu gubernatora.

— Pożyczka turecka wynosi 68,185.000 franków, wydaje się po 85 z procentem 6 od sta, i ma być w pięciu terminach spłacona. Amortyzacya nastąpi w przeciągu 15 lat za pomocą losowania co pół roku, przyczem obligacye al pari wypłacane będą. Bracia Rothschildowie przyjęli ją w komisyę. *(Zeit.)*

Belgia.

Bruxela, 22. marca. Izba reprezentantów przyjęła na wczorajszem posiedzeniu budżet na rok 1855 większością 54 głosów przeciw 9. *(W. Z.)*

Niederlandya.

(Budżet wojenny. — Opatrzenie twierdz.)

Haaga, 21go marca. Budżet wojenny ma być pomnożony w roku bieżącym o 1,071.070 reńskich. Minister wojny oświadczył w wydziałach izb, że 12 milionów r. wystarczyłoby na należyte uzbrojenie kraju. Na wniesioną interpelacyę odpowiedział rząd, że daleką jest od niego myśl narażenia twierdz Mastricht i Veulov na utratę w razie wojny i że twierdzę Mastricht można do maja przygotować do wytrzymania oblężenia. Debata nad budżetem wojny zacznie się w poniedziałek. *(W. Z.)*

Niemce.

(Instrukcya ministeryum spraw wewnętrznych, finansów i wojny.)

Berlin, 22. marca. Wykonawcze komisye dla zawartych z Austryą i Hanowerem traktatów handlowych ukończyły teraz prawie jednocześnie swoje czynności, i po odpisaniu protokołów rozjechały się. Prowincyonalny dyrektor podatków *Dach* jest już temi dniami spodziewany na swej posadzie w Kolonii.

Ministerya spraw wewnętrznych, finansów i wojny wydały pod dniem 8. b. r. instrukcyę względem wykonania ustawy z dnia 11. maja 1851, tyczącej się należytości wojennych i wynagrodzenia ich, która „*Staatsanzeiger*“ teraz publikuje. Zamieszczamy tu następujące postanowienie art. I. (do §. 2. ustawy): „Na przypadek mobilizacyi dla wczesnego pomnożenia naturaliów w magazynach wojskowych, w szczególności na zagrożonej widowni wojny, wyda ministeryum wojny stósowne rozporządzenia i nakaże potrzebne dostawienia albo przesyłki.

Przez warunkowe, jedynie od zdania administracyi wojskowej zależne zakupywanie gotówką, nie będzie zmienione zobowiązanie kraju do należytości według §. 1. ustawy; zobowiązanie kraju do bezpłatnych należytości według §. 3. ustawy, zaczyna się na każdy przypadek z mobilizacyą“. *(W. Z.)*

(Rząd Pruski zawiadamia państwa niemieckie o stosunku swym w kwestyi oryentalnej.)

Berlin, 27. marca. Według dzienników „Frankf. J.“ i „Neu Preuss. Ztg.“ uwiadomił rząd pruski w ciągu bieżącego tygodnia kilka sąsiednich rządów niemieckich w drodze dyplomatycznej o stosunku swym do kwestyi oryentalnej, zgodnie z wiadomą deklaracyą ministeryalną z d. 18. marca r. b. *(A. B. W. Z.)*

Szwecya i Norwegia.

(Uznanie neutralności Szwecyi.)

Stockholm, 17. marca. Jego Mość król uwiadomił stany państwa pismem własnoręcznem, że od różnych mocarstw nadeszło uznanie deklaracyi szwedzkiej neutralności. Dziennik „Aftonblad“ podaje dosłowną treść pisma królewskiego, z którego wyjmujemy co następuje: Senat hamburski przysłał uznanie swoje d. 5. stycznia, potem nadesłały rządy Belgii, Austryi (10. stycznia), Senat Lubeki, Francya (12. stycznia), Niederlandya, W. Brytania (20. stycznia), Mecklenburg-Strelitz, Prusy (23. stycznia), Sardynia, Brema, Hanower, Neapol, Mecklenburg-Schwerin, Portugalia, Hiszpania, Oldenburg, Ameryka północna (14. lutego), Turcya (17. lutego) i Rosya dnia 7. marca. Oczekiwane jest jeszcze uznanie ze strony Toskanii, Grecyi i Brezylii.

„Jego król. Mość — tak kończy się pismo wspomnione — uwiadamia zgromadzone stany państwa o dopięciu tego celu tak pomyślnego dla handlu i żeglugi krajowej, z tem większą przyjemnością, iż polityczne stosunki Szwecyi i Norwegii do wszystkich obcych mocarstw można odtąd uważać za zupełnie zabezpieczone. Jego król. Mość uznaje z wdzięcznością, że patryotyzm i zaufanie w przychylne zamiary Jego król. Mości, którego stany państwa dały przy tej sposobności tak jednomyślny dowód, przyczyniły się głównie do sprowadzenia pożądanego rezultatu. Jego król. Mość oświadczając stanom państwa Swoje szczere względy, będzie i nadal zwracać nieprzerwaną troskliwość ku wszelkim środkom potrzebnym dla utrzymania neutralności, według zasad wyrzeczonych i t. d. Oscar. — Stjerneld.“

„Aftonblad“ dodaje do tego, że Cesarz Rosyi wyraził uznanie swoje własnoręcznem pismem do króla Oskara, a mianowicie na ręce szwedzkiego ambasadora w Petersburgu, barona Nordin. *(W. Z.)*

Księztwa Naddunajskie.

(Wiadomości z widowni boju. — Przejście Rosyan za Dunaj.)

Z widowni boju pisze dziennik „Oesterreichischer Soldatenfreund:

„Jeszcze d. 10. b. m. miał książę Gorczakow otrzymać rozkaz z Petersburga, ażeby się nie ograniczał dłużej na obronę „zajętej przestrzeni“, lecz przedsięwziął kroki zaczepne i zajął po prawym brzegu Dunaju owe strategiczne punkta, któreby przy dalszych operacyach wojennych posłużyć mogły za punkta oparcia się. Do tych punktów należy bez wątpienia pozycya między Maczynem, Isakczą i Babadagh, bo ze wzgórzów łączących te trzy miejsca można bronić najlepiej Wołoszczyzny, ale oczywiście wtedy tylko, jeźli się już jest w posiadaniu strategicznie ważnych przyczołków mostowych pod Brailą i Gałaczem, któreto punkta Rosyanie bardzo silnie fortyfikują. W rosyjsko-tureckich wojnach zeszłego wieku obsadzali tureccy dowódzcy Dobrucze zawsze główną siłą swej armii, i byli przeto na górach pod Babadaghiem prawie niezwyciężeni. Omer Basza powziął inne plany. Doborem armii swojej zajął Widdyn i Kalafat i stoi tam bezczynnie. O zajęciu Dobruczy znacznemi siłami wojska ani pomyślał, mimo że ta ważna pozycya leży na linii odwrotu armii rosyjskiej, a jenerał Lüders skoncentrował pod Brailą i Gałaczem bardzo znaczne siły.

Turecki wódz naczelny poruczył obronę tego półwyspu, bardzo ważnego dla armii nad Dunajem operującej Mustafie Baszy, oddał jednak pod rozkazy jego tylko 10 batal. Nizzamów, 8 bat. Redyfów, 2600 Baschibów i 4000 jazdy z 48 działami. Siły okazały się niedostateczne do utrzymania tak ważnej pozycyi. Mustafa Basza kazał wprawdzie ponaprawiać w części owe szańce, które Rosyanie w dawniejszych latach zdemolowali, uznając ich ważność, zażądał jednak usilnie posiłków wojska i armat. Omer Basza wysłał tam przed trzema tygodniami 6000 ludzi, którzy już stanęli na miejscu przeznaczenia. Francusko-angielscy oficerowie sztabu jeneralnego, zajmujący się w Szumli przygotowaniami do planów operacyjnych wojsk posiłkowych, uznali lepiej ważność tej pozycyi, i niezawodnie byłoby zajęcie Dobruczy najpierwszym celem operacyi francuskiego korpusu posiłkowego nad Dunajem, gdyby Rosya była nieudaremniła tego planu. Wątpić można, czyli Mustafa Basza będzie w stanie przeszkodzić

Rosyanom zajęcia półwyspu. Dnia 23. b. m. zrana rzucili Rosyanie pod ochroną 24 dwunastofuntowych i 6 ośmnastofuntowych dział most na pontonach według systemu Biraga przez wyspę pod Geczydem na prawy brzeg Dunaju; Turcy nieznacznie im w tem przeszkadzali. O god. 1. popołudniu ruszyły kolumne rosyjskie, a pochód trwał bez przerwy aż do póżnej nocy, poczem biwuakowało wojsko pod Geczynem i Maczynem przy ogniach.

Przechód ten wykonany z największą precyzyą odbył się pod osobistym kierunkiem księcia Gorczakowa. Równocześnie zaczął komendant korpusu jenerał Lüders rzucać drugi most pod Gałaczem na prawy brzeg i przeprawił się wśród huku dział z pułkami strzelców Nr. 29, 30. z Modlińskim i Bragazkim pułkiem piechoty, z jazdą i artyleryą. Według innej wiadomości uderzyli Rosyanie dnia 24. b. m. na ufortyfikowane miasto Maczyn. Mustafa Basza koncentruje swoje wojska pod Babadagh, dokąd ich z Karassu wyséła. Gdy jednak pozycya ta oddalona od wału Trajana o 12 mil niemieckich, tedy łatwo być może, że go Rosyanie uprzedzą z siłą przeważającą. Z Sylistryi i Basardszyk spieszą bataliony tureckie dla obrony szańców rzymskich, gdzie się znajduje gościniec dla jazdy omnibusów żeglugi parowej. *(A. B. W. Z.)*

(Dalsze doniesienia o przeprawie Rosyan za Dunaj.)

Dalsze wiarogodne sprawozdania z Ibraiłowa z 24go donoszą następujace jeszcze szczegóły o przejściu Rosyan przez Dunaj: Dnia 23. przed południem odkomenderował jenerał Gorczaków silną wyprawę okrętową dla uderzenia na bateryę tureckie wzniesione naprzeciw twierdzy Ibraiłowskiej. Wojska rosyjskie przewiozły się na tamten brzeg Dunaju dwoma paropływami, dwudziestoma szalupami kanonierskiemi i kilkoma statkami żaglowemi. Turcy zaczęli bić ze wszystkich dział na szturmujących, na który wszakże ogień odpowiadały bateryę rosyjskie na wyspie wzniesione i działa z szalup kanonierskich ustawione po skrzydłach. Podczas tej walki wsiadło na 24 tratew przygotowanych powyż Ibraiłowa po 100 żołnierza z piechoty liniowej i pułków strzeleckich, i puszczono się tratwami temi na Dunaj, tak, że cały ten oddział wojskowy musiał pod samemi bateryami tureckiemi wylądować. Wprzód jednakże dostały się trzy statki żaglowe pierwszej expedycyi na brzeg turecki, gdzie Rosyanie poszli zaraz na bagnety. Turcy zaś zagrożeni drugą expedycyą, cofnęli się ku Maczynowi, a Rosyanie obsadzili brzeg w 5000 żołnierza o 1. godzinie w południe po półtora-godzinnej walce. O 2. godzinie zawinęło do brzegu znów 24 tratew, dwa parpoływy i kilka szalup kanonierskich z 3000 jazdy, która poszła w pogoń za Turkami. Dalej nastąpiło trzecie wylądowanie, i równocześnie rzucono most na Dunaju z tratew. Pod Gałaczem przeprawili się mostem łyżwowym Rosyanie bez najmniejszego oporu ze strony Turcyi. Większa też część wojsk rosyjskich przeprawiła się pod Gałaczem. Przeprawa zaczęła się tam wprzód niż pod Ibraiłowem, gdyż o pół do drugiej godzinie stała już w bliskości drugiej przeprawy pod Ibraiłowem przednia straż złożona z Kozaków i powitała przeprawiające się wojska wojennym okrzykiem. W ogóle przeznaczono 30.000 żołnierza dla obsadzenia Dobruczy między Maczynem i Izakczą; na Maczyn miano uderzyć 24go. Jenerał książę Gorczakow przeprawił się przez Dunaj ze swoim sztabem jeneralnym zaraz po 1szej godzinie na parpoływie, i rekognoskował osobiście. Turecki komendant w Dobruczy Mustafa Basza stoi główną kwaterą w Barbatag. *(W. Ll.)*

(Przejście Rosyan za Dunaj z doniesień Lloyda.)

Najnowsze wiadomości z Bukaresztu zawierają niektóre szczegóły o przejściu rosyjskiego wojska za Dunaj pod Gedżydą koło Matszyna. Przejście to uskuteczniono za pomocą tratew i bark. Trwałego mostu nie postawiono. Po dzień 23. wieczór nie zaszła żadna potyczka. Tureckie wojska, które w nieznacznej sile zajmowały naddunajską linię między Gałaczem i Matczynem, cofnęły się w porządku ku Matczynowi, i stanęły tam opierając się skrzydłem o Matczyn; i zdaje się, że się im powiodło przywrócić komunikacyę z Izakczą. Rosyjskie wojska zaczęły jeszcze 23. demoliować opuszczone przez Turków fortyfikacye nadbrzeżne. Równocześnie z przejściem za Dunaj pod Gedżydą przeszły także z Gałaczu rosyjskie wojska przez Dunaj. Jenerał Engelhart przeszedł najpierwszy z należącą do korpusu armii 14. dywizyą piechoty Moller. Przeprawa odbyła się w obecności jenerałów Gorczakowa i Schilder. Przejściem pod Gałaczem kierował sam jenerał Lüders.

Turcya.

(Inspektorowie komisyi anglo-francuskiej. — Zasypanie ujścia Dunaju. — Traktat wojenny z Turcyą.)

Dziennik „Courrier de Marseille" z 21. b. m. podaje następujące, po części znane już wiadomości z Konstantynopola, zasiągnięte od podróżnych na pokładzie okrętu „Banshee", który opuścił Konstantynopol na dniu 12. b. m.:

Parpoływ „Caradoc", na którego pokładzie bawiła angielsko-francuska komisya podczas inspekcyi swej w Dardanellach i na Bosforze, przywiózł do Warny jenerała Bourgoyne, pułkownika Ardant i ich oficerów. Ci oficerowie udadzą się ztamtąd do Omera Baszy do Szumli i poświęcą kilka dni zwiedzeniu, a w razie potrzeby zrektyfikowaniu tamtejszych fortyfikacyi. Potem zwiedzać będą po kolei wszystkie obsadzone przez Turków punkta strategiczne nad Dunajem aż do Widdyna i Kalafatu. Głównem ich zadaniem jest mianowicie przekonać się, czyli siły zbrojne Omera Baszy są w stanie utrzymać się na swych stanowiskach przynajmniej aż do nadejścia lepszej pory roku. W takim razie oczekiwałby korpus expedycyjny aż do tego czasu spokojnie dalszych wypadków poprzestając tymczasowo na obsadzeniu Gallipoli, Konstantynopola i Bosforu: gdyby zaś zajęta przez armię naddunajską pozycya nienastręczała dostatecznego bezpieczeństwa, posłanoby Omerowi Baszy natychmiast wojska posiłkowe.

To przypuszczenie jednak ma za sobą niewiele podobieństwa do prawdy; zahartowane bowiem teraz i bardzo dobrze oszańcowane wojska tureckie są w stanie opierać się przez dłuższy czas wszelkim operacyom ze strony Rosyan. Rosyanie, jak donoszą dalej podróżni okrętu Banshee, zasypali ujście Dunaju w pięciu rozmaitych punktach zatopiwszy kilka obciążonych kamieniami okrętów, które pospajali ogromnemi łańcuchami i belkami, przezco komunikacya między morzem i Dunajem zupełnie ma być zatamowaną.

— Do dziennika „Constitutionnel" piszą z Konstantynopola pod dniem 13. b. m., że angielsko-francusko-turecki traktat wojskowego współdziałania w teraźniejszej wojnie został już podpisany. Podług tego traktatu obowiązuje się Porta zaopatrywać w żywność wojska expedycyjne, i przyrzeka układać się o pokój tylko w porozumieniu z swymi sprzymierzeńcami. Nadto dodaje „Constitutionnel", postanowił rząd turecki uorganizować jak najspieszniej mieszane trybunały, w których świadectwo chrześcianina będzie równie ważne jak Muzułmana. Podług dziennika „Times" założył Riza Basza w imieniu staroturcckiej partyi gwałtowny protest przeciw temu rozporządzeniu, które jednak mimo to stanowczo uchwalone zostało. „Patrie" donosi, że angielsko-francuski korpus otrzyma za wylądowaniem od rządu tureckiego 1200 koni i 1800 mułów do dyspozycyi.

(Doniesienia z Konstantynopola w Indep. belge.)

„Indep. belge" podaje następujące otrzymane na Marsylię doniesienia telegraficzne z Konstantynopola z 13. marca:

„Traktat przymierza między Anglią, Francyą i Turcyą został na dniu 12. b. m podpisany ze strony Sułtana. — Do koncesyi nadanych Rajom należy także prawo posiadania dóbr nieruchomych. Odnośny ferman ma być ogłoszony zaraz za przybyciem wojsk angielsko-francuzkich do Turcyi.

Parpoływ „Boruhee," który w przejeździe z Konstantynopola do Marsylii zatrzymał się w Malcie, przywiózł znajdującym się już na wyspie angielskim wojskom expedycyjnym rozkaz, ażeby niezwłocznie udały się w dalszą podróż do Dardanellów.

Hotel ambasady rosyjskiej w Konstantynopolu przeznaczono na mieszkanie dla lorda Raglan, naczelnego wodza angielskiego korpusu expedycyjnego.

Wydany w Odesie zakaz wywożenia zboża sprawił chwilowy brak w Konstantynopolu. Porta poczyniła natychmiast potrzebne kroki tak dla zaspokojenia potrzeb ludności, jako też dla zapobieżenia możliwemu zakłóceniu spokojności. Straże zostały podwojone. Ale szczęściem zdają się niepotrzebne te środki ostrożności. Ludność oczekuje z upragnieniem przybycia korpusów expedycyjnych, w przekonaniu, że wtedy nastąpi pomyślniejsza zmiana stosunków.

Pogłoski o powstaniu na wyspie Samos i rzeź chrześcian są zupełnie bezzasadne. Zrobiono tylko demonstracyę przeciw Kaimakanowi Konemenos, którego Porta usunęła już od urzędu.

Mówiono w Konstantynopolu, że silny oddział floty rosyjskiej wypłynął d. 13. b. m. z Sebastopola dla przewiezienia 10 do 12,000 wojska do Redut-Kale. Wiadomość tę miały przywieźć do Konstantynopola dwa parpoływy zjednoczonej floty, krążące po tamtejszych wodach. *(Abbl. W. Z.)*

(Depesza telegraficzna.)

Konstantynopol, 20. marca. Połączona flota cierpi teraz niedostatek węgli, który jej przeszkodzić może w operacyach.

Według wiadomości z Epiru z d. 20. b. m. przybywają tam ciągle silne oddziały w pomoc. Zavellas udał się do Suli dla organizacyi powstania. Grivas i Karaiskaki operują teraz wspólnie. *(L. k. a.)*

Doniesienia z ostatniej poczty.

Berlin, 30. marca. *Kreuzzeitung* donosi, że dwory Wiedeński i Berliński zgodziły się już na główne zasady ścisłego przymierza. — Stan zdrowia Jego Mości króla polepsza się ciągle. Buletyny już nie wychodzą.

Tryest, 30. marca. Z Odessy wydalono trzech sardyńskich kupców, którzy w wyrazach nieprzyzwoitych oświadczyli się o rządzie. Według najnowszych wiadomości postanowił Szach Persyi zachować ścisłą neutralność. Dwie parowe fregaty połączonej floty wypłynęły dnia 11. z Sinope dla rekognoskowania rosyjsko-czerkieskiego wybrzeża. *(L. k. a.)*

Kurs lwowski.

Dnia 1—2. kwietkia.		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	m. k.	6	15	6	19
Dukat cesarski	„ „	6	18	6	23
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	48	10	56
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	6½	2	7½
Talar pruski	„ „	2	4	2	6
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	31	1	32
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	„ „	92	20	92	40

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 2. kwietnia 1854.		zł.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po	m. k.	—	—
Przedano „ „ 100 po	„ „	—	—
Dawano „ „ za 100	„ „	—	—
Żądano „ „ za 100	„ „	—	—

Wiédeński kurs papierów.

			Dnia 30. marca.	w przecięciu
Obligacye długu państwa	5%	za sto	$80\frac{1}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{3}{4}$ 81	$80\frac{3}{4}$
detto z r. 1851 serya B. . .	5%	„	—	—
detto z r. 1853 z wypłatą .	5%	„	—	—
detto detto	$4\frac{1}{2}$%	„	$70\frac{1}{8}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$	$70\frac{5}{16}$
detto detto	4%	„	—	—
detto z r. 1850 z wypłata .	4%	„	—	—
detto detto detto .	3%	„	—	—
detto detto	$2\frac{1}{2}$%	„	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834 . .		„	—	—
detto detto z r. 1839 . .		„	$110\frac{3}{4}$ $111\frac{1}{2}$	$111\frac{1}{4}$
Obl. wiéd. miejskiego banku	$2\frac{1}{2}$%		—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850 . .	5%		$99\frac{3}{4}$	$99\frac{3}{4}$
Obl. indemn. Niż. Austr.	5%		—	—
detto krajów koron.	5%		—	—
Akcye bankowe			1045 1050 1055 1060 1062	1055
Akcye n. a. Tow. eskp. na 500 złr.			430	430
Akcye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.				2140
Akcye kolei żel. Glognickiej na 500 złr.				—
Akcye kolei żel. Edynburskiej na 200 złr.				—
Akcye kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 złr.				—
Akcye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr.				540
Akcye austr. Lloyda w Tryeście na 500 złr.				522
Renty Como				—

Wiédeński kurs wekslów.

	Dnia 30. marca.	w przecięciu	
Amsterdam za 100 holl. złotych	—	—	2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	$143\frac{1}{2}$ 143 $142\frac{1}{2}$ $142\frac{1}{2}$	143	uso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę $24\frac{1}{2}$ fl.	$143\frac{1}{2}$ 143 142 $142\frac{1}{2}$	$142\frac{1}{2}$	3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	—	2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank. . . .	$106\frac{1}{2}$ 106 $105\frac{1}{2}$ 105 $105\frac{1}{2}$	$105\frac{3}{4}$	2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	—	2 m.
Liwurna za 300 lire toskań.	—	—	2 m.
Londyn za 1 funt sztrl.	14 15 12 16 42 14-2	14-4	3 m.
Lyon za 300 franków	—	—	2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	139 $\frac{1}{2}$ 139 $138\frac{3}{4}$ 139	139	2 m.
Marsylia za 300 franków	—	--	2 m.
Paryż za 300 franków	$170\frac{1}{2}$ 170 170	$170\frac{1}{4}$	2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	205	205	31T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	—	31T. S.
Cesarskie dukaty		—	Agio

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 31. marca o pierwszej godzinie po południu.

Amsterdam —. — Augsburg 139. — Frankfurt $138\frac{3}{4}$. — Hamburg 104. — Liwurna — l. Londyn 13 42. Medyolan $137\frac{1}{2}$. Paryż $164\frac{1}{2}$ l.

Obligacye długu państwa 5% 82 — $82\frac{1}{16}$. Detto S. B. 5% 104 — 105. Detto $4\frac{1}{2}$% $73\frac{1}{4}$—$73\frac{1}{2}$. Detto 4% $65\frac{1}{2}$ — 66. Detto z r. 1850 z wypłata 4% 87—$87\frac{1}{2}$. Detto z r. 1852 4% 85 — $85\frac{1}{2}$. Detto 3% $51\frac{1}{2}$ — 52. Detto $2\frac{1}{2}$% 41 — $41\frac{1}{4}$. Detto 1% — —. Obl. indemn. Niż. Austr. 5% 81 — $81\frac{1}{2}$. Detto z krajów kor. 5% $80\frac{1}{2}$—$80\frac{3}{4}$. Pożyczka z r. 1834 198 — 200. Detto z r. 1839 113 — $113\frac{1}{4}$. Oblig. bankowe $2\frac{1}{2}$% 55 — 56. Obl. lom. wen. pożyczki z r. 1850 5% $98\frac{1}{2}$ — 99. Akcye bankowe z ujma 1095—1100. Detto bez ujmy 992 — 994. Akcye bankowe now. wydania 890—892. Akcye banku eskomp. $87\frac{1}{2}$—88. Detto kolei żel. półn. Ces. Ferdynanda 215 — $215\frac{1}{4}$. Detto Glognickiej — — —. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej 225—228. Detto Tyrnawskiej 1. wydania — — —. Detto 2. wydania — — —. Detto Edynburgoko-Neusztadzkiej $51\frac{1}{2}$ — 52. Detto żeglugi parowej 550 — 552. Detto 11. wydania 536—538. Detto 12. wydania 524—526. Detto Lloyda 540—550. Detto młyna parowego wiédeń. $128\frac{1}{2}$—129. Renty Como $12\frac{1}{8}$—$12\frac{1}{4}$. Esterhazego losy na 40 złr. 79 — $79\frac{1}{4}$. Windischgrätza losy 27 — $27\frac{1}{4}$. Waldsteina losy 29 — $29\frac{1}{4}$. Keglevicha losy $10\frac{1}{4}$—$10\frac{1}{2}$. Cesarskich ważnych dukatów Agio $42\frac{3}{4}$—43.

(Kurs pieniężny na giełdzie wiéd. d. 31. marca o pół do 2. popołudniu.)

Ces. dukatów stęplowanych agio $42\frac{3}{4}$. Ces. dukatów obraczkowych agio $42\frac{1}{4}$. Ros. imperyały 11 6. Srebra agio $37\frac{1}{2}$ gotówka.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 1. kwietnia.

Obligacye długu państwa 5% $84\frac{3}{4}$; $4\frac{1}{2}$% 76; 4% $68\frac{3}{4}$; 4% z r. 1850 —; wylosowane 3% —; $2\frac{1}{2}$% —. Losy z r. 1834 —; z. r. 1839 $116\frac{1}{4}$. Wiéd. miejsko bank. —. Akcye bank. 1070. Akcye kolei półn. 2170. Glognickiej kolei żelaznej —. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 580. Lloyd —. Galic. l. z. w Wiédniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego á 500 złr. $451\frac{1}{4}$ złr.

Amsterdam l. 2. m. —. Augsburg 137 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt $136\frac{1}{2}$ l. 2. m. Hamburg $102\frac{1}{4}$ l. 2. m. Liwurna — p. 2. m. Londyn 13 33. l. 3. m. Medyolan $135\frac{1}{2}$ Marsylia — l. Paryż $161\frac{1}{2}$ l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. $41\frac{1}{2}$. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Lomb. $99\frac{1}{4}$. Pożyczka z roku 1852 —. Oblig. indemn. —.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 1. kwietnia.

JO. książę Schwarzenberg Edmund, c. k. komendant armii, z Brzeżan. — PP. Borkowski Włodzimierz, z Lubieniec. — Konopka Józef, z Mogielan. — Tyszkowski Józef, z Rybotycz.

Dnia 2. kwietnia.

JO. książę Rohan Alcein, c. k. rotmistrz, z Krakowa. — PP. Smarzewski Seweryn, z Hankowiec. — Hulimka Teodor, z Sassowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 1. kwietnia.

Hr. Karnicki Teodor, do Wolicy. — Hr. Wilczek Frydryk, c. k. podporucznik, do Krakowa. — Hr. Załuski Józef, do Jasienicy. — PP. Czajkowski Hipolit, do Dydiatycz. — Thullie Władysław, c. k. porucznik, do Przemyśla. —

Dnia 2. kwietnia.

Hr. Golejewski Kornel, do Kopyczyniec. — Hr. Borkowski Edward, do Zaleszczyk. — Hr. Starzeński Leopold, do Ditkowiec. — P. Schenk Jan, c. k. radca kameralny, do Sambora.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 1. i 2. kwietnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	" ''' ''''				
6 god. zrana	28 0 9	+ 2°	+ 7°	wschodni,	pochmurno
2 god. pop.	28 1 9	+ 7°	+ 1°	połud.-wschodni	pogoda
10 god. wie.	28 1 9	+ 1°		„	„
6 god. zran.	28 3 02	0°	+ 7°	połud. wsch. °	pogoda
2 god. pop.	28 3	+ 7°		zachodni °	„
10 god. wie.	28 2 9	+ 2°		„	„

T E A T R.

Dziś: Opera niem.: **„Othello.“**

Jutro: Na dochód p. A. Hommel przedst. niem.: **„Der Zweikampf.“**

Dnia 1go kwietnia 1854 roku wyciągnięto w c. k. urzędzie loteryjnym Lwowskim następujące pięć liczb:

66. 58. 30. 4. 60.

przyszłe ciągnienia nastąpią dnia 15. i 29. kwietnia 1854 roku.

K R O N I K A.

We wtorek dnia 28. b. m. prezentował się ambasador francuski baron Bourqueney u dworu w wielkiej gali i z przepisaną okazałością.

— Feldmarszałek hr. Radetzky doniósł swemu ajentowi w Wiédniu, że dnia 17. kwietnia przybędzie do Wiédnia na uroczystość ślubu Jego Mości Cesarza.

— Niektóre dzienniki tutejsze — pisze gazeta wiédeńska — podają od niejakiegoś czasu wiadomości o rozmaitych na cześć zaślubin Jego Ces. król. Mości ze strony miasta Wiédnia przygotowywanych festynach i uroczystościach, które poczęści są zupełnie zmyślone a po części w swych szczegółach mniej więcej niedokładne.

Tymczasowo ograniczamy się na następującem sprostowaniu:

Nieprawda to, że miasto Wiédeń powołało z Paryża artystę dla wykonania robót dekoracyjnych. Komitet festynu poruczył to dzieło rodowitemu Wiédeńczykowi, który dawniej zajmował posadę dekoratora przy kilku teatrach w Austryi i w Niemczech i w ciągu kilkakrotnych swych podróży nabył w stolicach europejskich praktycznych wiadomości w swoim zawodzie.

Również mylne jest podanie, jakoby zapisano z Paryża tysiąc balonów i innych artykułów oświetlenia. Komitet rady gminnej sprowadził tylko kilka takich wzorów z Paryża dla tutejszych fabrykantów, u których częściowo porobiono już potrzebne w tej mierze zamówienia.

Wkońcu dodajemy jeszcze, że wiadomość o wzniesieniu trzech łuków tryumfalnych na przedmieściu Wiédeń jest równie jak powyższe szczegóły zupełnie bezzasadna.

— Z Konstantynopola donoszą: Były oficer pruski, pułkownik Kurijkowski, został mimo że niezmienił wiary, mianowany Basza, co jest wypadkiem niesłychanym dotąd w dziejach Porty. Sułtan nadał mu dawniej jeszcze tytuł Muclisz-Beja, a teraz mianował go Baszą. Temu oficerowi, jak sobie pochlebiają Turcy, zawdzięcza artylerya turecka wyłącznie przewagę swoją nad rosyjską. Do największych zaś zasług policza Sułtan pułkownikowi Kurijkowskiemu obwarowanie Silistryi i Warny.

— Z Werony piszą do gazety tryestyńskiej pod dniem 23. marca: Akt łaski cesarskiej z 8go b. m., któremu zawdzięcza swój powrót na łono rodziny tutejszy majętny kupiec, Pietro Paolo Arvedi, skazany najpierw na śmierć za udział w rozruchu mantuańskim, a potem ułaskawiony na dziesięcio-letnie więzienie forteczne w kajdanach, został teraz rozszerzony. Trzej współwinowajce Arvedi'ego, kupiec August Donatelli, drukarz Hanibal Bisesti i konduktor prywatnych dyliżansów Franciszek Tartarotti doznali tej samej łaski u Jego Ces. Mości i mają już na przyszły tydzień powrócić tu do swoich rodzin.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*